

"HELLRE DÖ ÄN ATT SKAFFA BARN I RINKEBY"

En kvalitativ studie på hur marginaliserade unga vuxna i ett territoriellt stigmatiserat område upplever det egna medborgarskapet.

AHMAD AL KADDAH
KEHI TAHA

Kurs: Kandidatuppsats i statsvetenskap, SKA 207
Högskolepoäng: 15 hp
Program: Statsvetarprogrammet

Handledare: Terence Fell
Examinator: Joakim Johansson
Datum: 2022-05-30

SAMMANFATTNING

För att uppnå ett hållbart Sverige måste alla medborgare känna sig som en del av samhället, med andra ord är inkludering nyckeln till ett Sverige som håller ihop. Medborgarskapet bör vara det gemensamma verktyget mellan svenska medborgarna för att alla ska känna tillhörighet i samhället. Frågan blir då om alla medborgaren upplever sitt medborgarskap på samma sätt. Rinkeby i Stockholm har enligt polisen klassificerats som ett särskilt utsatt område och det som kännetecknar dessa områden är den växande känslan av utanförskap. Med anledning till den begränsade forskningen kring medborgarskap i relation till område utifrån ett statsvetenskapligt perspektiv har denna studie valt att lyfta upp hur marginaliserade unga vuxna i territoriellt stigmatiserade områden upplever sitt medborgarskap i förhållande till området som de bor i. Valet av teorier rättfärdigas av att lyfta fram och problematisera vad svenska medborgare som lever i ett utanförskap, det vill säga, unga vuxna som är bosatta i ett särskilt utsatt område, har för syn på sitt medborgarskap. För att samla in empiri och få ett internt perspektiv av området har metoden som tillämpats för att besvara frågeställningen varit kvalitativa intervjuer. Studiens resultat har visat att det finns ett glapp mellan svenska medborgarna och detta har visat sig bero på området dessa medborgare bor i. Studiens resultat tyder på att unga vuxna medborgare som bor i Rinkeby inte känner att de är lika erkända som andra medborgare som bor i ett finare område, de upplever även orättvisa i samhället, saknar makten att kunna bestämma över sina liv och solidaritet med externa aktörer saknas. Marginaliserade unga vuxna i Rinkeby uppfyller inte ett inkluderat medborgarskap enligt Listers definition.

Nyckelord: Rinkeby, medborgarskap, territoriell stigmatisering, marginalisering, erkännande, rättvisa, solidaritet, självbestämmande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	9
1.1	Bakgrund	10
1.1.1	Rinkeby som ett särskilt utsatt område	10
1.1.2	Hyperghetto	11
1.2	Problemformulering	12
1.3	Syfte och frågeställning	12
2	TEORI	14
2.1	Formellt medborgarskap	14
2.2	Inkluderande medborgarskap	15
2.3	Territoriell stigmatisering	16
3	METOD OCH MATERIAL	19
3.1	Validitet och reliabilitet	19
3.2	Forskningsdesign	20
3.2.1	Operationalisering	21
3.3	Datainsamling	21
3.3.1	Kvalitativa intervjuer	22
3.3.2	Rekryteringsplan	23
3.4	Intervjuguide	24
3.4.1	Intervjufrågor	25
3.4.2	Transkribering och citat	26
3.5	Databearbetning och analys	27
4	RESULTAT	30
4.1	Rättvisa	30
4.2	Erkännande	32
4.3	Självbestämmande	34

4.4 Solidaritet.....	35
5 ANALYS.....	37
5.1 Rättvisa	37
5.2 Erkännande.....	38
5.3 Självbestämmande	39
5.4 Solidaritet.....	39
6 DISKUSSION.....	41
6.1 Metoddiskussion.....	43
6.2 Fortsatt forskning	43
7 SLUTSATS.....	44
REFERENSER	47
BILAGA 1: INFORMATIONSBREV	51
BILAGA 2: STUDIENS INTERVJUFRÅGOR.....	53

1 INLEDNING

“Vi vill ha ett Sverige som håller ihop. Vi vill att människor med olika inkomster och bakgrunder lever och verkar tillsammans” (Ibrahim Baylan, samordnings- och energiminister, Regeringskansliet 2017).

Ett medborgarskap är en biljett in i ett gemensamt samhälle, men samma typ av biljett har olika effekter för olika medborgare och skiljer sig oftast beroende på individens etnicitet, samhällsklass och ekonomiska förutsättningar. I en välfungerande demokrati är inkludering en viktig faktor för att alla medborgare ska känna tillhörighet, men har alla medborgare samma förutsättningar för att uppnå detta? Är Sverige ett jämlikt samhälle, det vill säga, ett samhälle för alla? Att vissa grupper exkluderas i samhället och att skillnaderna växer mellan medborgare beror på strukturella orsaker som övertid skapat ett segregationsmönster som tydligt går att se i det svenska samhället (Grundström & Molina, 2016). Medborgare begränsas alltmer till sitt område som påverkar levnadsvillkoren och individens upplevda medborgarskap (Fell et al., 2021). Generationer som växer upp under dessa förhållanden får sämre, men också mer begränsade livschanser. En individ påverkar inte ett helt samhälle, men flera individer med samma problem visar på ett mönster som måste förebyggas (Delegationen mot segregation, 2021).

Den svenska polisen har klassificerat vissa områden som särskilt utsatta. Ett särskilt utsatt område definieras framför allt som ett geografiskt avgränsat område med parallella samhällsstrukturer och social problematik (Polisen, 2017). Redan år 2016 pekades Rinkeby ut av polisen som ett särskilt utsatt område i Stockholm där invånare lever i social problematik som kännetecknas av systematiska kränkningar (Riksdagen, 2016). Att utse vissa områden till ”särskilt utsatta” har blivit ett sätt att skilja på människor. Detta har, enligt De Los Reyes (2012: 32) gjort att ett “Vi” och “Dem” bildats.

Med anledning av den ökade stigmatiseringen i Rinkeby kommer denna studie att beröra hur unga vuxna i Rinkeby, som är ett stigmatiserat samhälle, upplever sitt medborgarskap. Studien ger ett inifrånperspektiv som skapar en bild av områdets påverkan på det egenupplevda medborgarskapet.

1.1 Bakgrund

I avsnittet bakgrund ges grundläggande förståelse av vad ett särskilt utsatt område innebär. I detta avsnitt kommer vidare faktorer som påverkar en individs delaktighet i samhället att belysas. Vilket område en individ bor i och vilka samhällsstrukturer som präglar området kan påverka faktorer såsom individens samhörighet, syn på sitt medborgarskap och sin egen roll i samhället.

1.1.1 *Rinkeby som ett särskilt utsatt område*

Rinkeby i Stockholm klassas enligt polisen som ett särskilt utsatt område (Sverigesradio,2021). I polisens rapport "*Utsatta områden- social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen*" från 2017 definieras särskilt utsatta områden främst av social problematik samt fysisk miljö. På dessa platser är den socioekonomiska statusen låg, trångboddheten vanlig, och vidare har en alternativ samhällsordning skapats i området. De sociala aspekterna är social utsatthet och ekonomisk utsatthet där arbetslösheten hög och inkomsterna låga. Många lever på långvarigt bidragsstöd och allt färre ungdomar tar gymnasieexamen. De unga vuxna som kommer att intervjuas i denna studie bor i ett sådant område.

Forskning visar att dessa typer av levnadsförhållanden resulterar i sociala riskfaktorer som exempelvis att ungdomar i särskilt utsatta områden har en utanförkänsla i förhållande till samhället (Polisen, 2017:12). Sysselsättning och utbildning, som en majoritet av dessa invånare saknar, är viktiga skyddsfaktorer som bidrar till att individen inte känner en alienation och utifrån ett samhällsperspektiv hamnar ungdomar i dessa områden i en riskgrupp. Med fysisk miljö uppmärksammar polisen (2017) den förklaring som finns till sambandet mellan sämre skolresultat och trångboddhet. Vi utgår ifrån tesen att dessa faktorer även påverkar de unga boendes syn på sitt medborgarskap.

Socioekonomiska ojämlikheter orsakar bostadssegregationen och tidigare forskning visar att segregationsmönstret kan förklaras med klassmässiga faktorer och maktförhållanden. En stads "fattiga" och marginaliserade invånare ges plats i utsatta områden samtidigt som stadens medelklass hänvisas till de "finare" områdena. Klasskillnader och maktförhållanden kan sägas vara andra ord för segregation. Den tydliga områdeshierarkin i staden delar upp stadsdelarna i finare och sämre områden. Utöver klass har även etnicitet en roll i var en individ bor och en orsak till den ökade exkluderingen i samhället (Fell et al., 2019: 66–67).

Under en längre period har fördomar varit vanligt förekommande i fråga om Rinkeby. Många väljer att lämna området om de kan men vad händer med invånarna som inte har samma möjlighet? Rinkeby bedöms i störst utsträckning av aktörer som bor utanför området som bland annat media, polis, politiker och socialarbetare, vilket har gett området bilden av att vara ett "hyperghetto". Med det menar Wacquant (2010) symbolisk förnedring och förnedrande kritik som riktas mot någon eller något i hyperghetton och som skapar en orättvisa för invånarna som bor i området.

Intern stigmatisering skapar ett socialt tillbakadragande hos invånarna och påverkar den lokala sammanhållningen i området. Konsekvenserna blir att den kollektiva mobiliseringen stoppas. Extern stigmatisering grundar sig på omgivningens, statstjänstemännens och medborgarnas fördomar och handlingar. Dessa aktörer som bor utanför området har skapat skräck och rädsla som förknippas med området och negativa egenskaper kopplas till områdets medborgare, områden som också fått namnet "no-go zoner". Resultatet blir att företag och andra aktörer avstår från att bygga anläggningar i no-go zoner som Rinkeby och avstår från att erbjuda tjänster. De negativa egenskaperna som kopplas till områdets medborgare gör även att arbetsgivare är osäkra vid anställning av dessa medborgare i tron att de är lata eller inte har en god arbetsmoral (Wacquant, 2010; Wacquant et al., 2014).

1.1.2 Hyperghetto

Loïc Wacquant (2010), den kända franska urbansociologen, förklarar den symboliska förnedringen som förekommer i "hyperghetton" utifrån miljö och sociala strukturer samt symbolisk förnedring. Detta är demografiskt segregerade områden i en stad som övergivits av handel och offentliga tjänster av olika slag. Kan det vara så att de unga boende i Rinkeby uppfattar en liknande situation?

I övergivna hyperghetton utvecklas bland annat nedstämdhet, rädsla, depression, drogmissbruk och andra psykiska lidanden för att fylla de tomrum som präglar området (Wacquant, 2010). Rinkeby kan idag klassas som ett hyperghetto där dessa faktorer är vanligt förekommande bland invånarna. Likaså drabbas grannskapet av en nedgång, likt exempelvis Husby och Tensta, där en social underlägsenhet skapas bland invånarna som känner att de övergivits av olika samhällsinstitutioner. De upplever att de i stället har blivit stadens andra- eller tredjeklassmedborgare. Wacquant (2010) nämner att det inte enbart är de trasiga trottoarerna eller de läckande avloppen i den övergivna delen av staden som får invånarna att känna sig socialt värdelösa utan det är även bemötandet av den sociala välfärden. Wacquant (2010) tar

poliser, domstolar och straffhantering som exempel och understryker hur vanligt förekommande stigmatisering är bland dessa. Folkgrupper i de lägre klasserna diskrimineras och behandlas orättvist av de statliga systemen där invånare tillhörande hyperghetton blir hårdare straffade för sina brottsliga handlingar. Påverkar då territoriell stigmatisering marginaliserade unga vuxnas syn på sitt medborgarskap?

1.2 Problemformulering

Bristen på inkludering av invånare som bor i så kallade *hyperghetton* eller territoriellt stigmatiserade områden blir synligare. När sökningar görs på Google Scholar i syfte att finna studier om Rinkeby blir det klart att när forskning görs läggs fokus mestadels på stigmatiseringen, stadsplaneringen, trygghetsarbetet, språket och hur otrygga dessa områden är men sällan på invånarnas inkludering/exkludering i samhället utifrån ett medborgarperspektiv. Problemet blir att invånarna i dessa områden marginaliseras och lever i skuggan av samhället. Det som kunde konstateras var att det finns en brist inom tidigare forskning som berör ett inkluderat medborgarskap i ett stigmatiserat område utifrån ett statsvetenskapligt perspektiv. Urbansociologen Loïc Wacquant (2010) grundar sin forskning på sociala teorier. Vi har med anledning till den begränsade forskningen kring medborgarskap i relation till område utifrån ett statsvetenskapligt perspektiv valt att lyfta upp hur marginaliserade unga vuxna i territoriellt stigmatiserade områden upplever sitt medborgarskap i förhållande till området de bor i. Territoriellt stigmatiserade områden har en tendens att överges av samhällsaktörer och kvar blir att invånarna själva får bekämpa problemen själva trots att medborgarskapet ger dem rätt att kräva samhällets hjälp, en hjälp de sällan får. Uppsatsen är en medborgarforskning i ett av Stockholms stigmatiserade områden. Tanken med denna studie är att samla och analysera empiriska data utifrån ett statsvetenskapligt perspektiv för eventuella statsvetenskapliga studier.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är dels att undersöka hur territoriell stigmatisering påverkar de unga boendes medborgarskap i hyperghetton Rinkeby, det vill säga, om/hur marginaliserade unga vuxna upplever sig som exkluderade eller inkluderade i det svenska samhället, dels hur denna uppfattning påverkar deras syn på det egna medborgarskapet. Som redan nämnts är vår

utgångspunkt individens uppfattning om den egna kontexten som påverkar synen på det egna medborgarskapet. Frågorna är således:

- *Hur påverkas unga vuxnas medborgarskap av att växa upp i ett territoriellt stigmatiserat område som Rinkeby?*
- *Vilka delar av medborgarskapet påverkas av det egna områdets stigmatisering?*

2 TEORI

För detta uppsatssyfte används Ruth Listers (2007) definition av ett inkluderat medborgarskap och Loïc Wacquants (2010;2014) teori om territoriell stigmatisering. Valet av dessa teorier rättfärdigas av att lyfta fram och problematisera vad svenska medborgare som lever i ett mellanförskap, det vill säga, unga vuxna som är bosatta i ett särskilt utsatt område, har för syn på sitt medborgarskap. Det är en indirekt teoriprovande ansats som sätter de två teorierna i praktik, men också en teoriutvecklande ansats som testar Wacquants teori och Listers definition av medborgarskap. Den teoriutvecklande delen av uppsatsen bygger på idén att kombinera de två teorierna och behandla sambandet mellan medborgarskap och område. Wacquants et al., (2014) teori om territoriell stigmatisering berör inte unga vuxnas medborgarskap utan den kontext som de lever i. Listers (2007) definition av medborgarskap beskriver unga vuxnas grad av upplevt medborgarskap och genom att kombinera dessa två teorier kommer territoriell stigmatisering att i stället förklara den unga vuxnas upplevelse av medborgarskap.

Vi väljer att placera tidigare forskning i slutet av teorikapitlet därför att det handlar om territoriellt stigma och bidrar till förståelsen av teorin. Därefter följs uppsatsen upp av kapitlet metod, resultat och analys, diskussion och slutligen slutsats.

2.1 Formellt medborgarskap

Enligt Lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap 1§ innebär ett svenskt medborgarskap

Ett rättsligt förhållande mellan medborgaren och staten som medför rättigheter och skyldigheter för båda parter. Medborgarskapet förenar alla medborgare och står för samhörighet med Sverige. Medborgarskapet representerar det formella medlemskapet i det svenska samhället och är en grund för folkstyrelsen.

Ett medborgarskap kan enligt Gilbert & Phillips (2003:314) delas in i två kategorier: den ena är det formella medborgarskapet som reglerar rättigheter och skyldigheter för medborgarna, och den andra, som behandlas i följande avsnitt 2.2, är det informella medborgarskapet som avslöjar bakomliggande faktorer för inkluderade/exkluderade medborgare i samhället.

Medborgarskapets rättigheter är uppdelade i tre element, det civila, politiska och sociala. Det civila medborgarskapet består av rättigheter för alla individer. Dessa rättigheter är frihet, yttrandefrihet, religionsfrihet, rätten till egendomen och rätten att binda avtal. Politiska rättigheter innebär rätt att delta i politiska processer i samhället, både som medlem i ett

politiskt organ eller som väljare. Med det sociala elementet menas individens fria tillgång till välfärd och trygghet vilket ska vara gynnande för alla medlemmar i samhället (Lister, 2003:16).

2.2 Inkluderande medborgarskap

Begreppet medborgarskap är enligt Ruth Lister (2007:49) omdiskuterat bland många forskare och är i kontinuerlig utveckling. Medborgarskap är ett verktyg som används på ett sätt som stödjer marginaliserade gruppers kamp mot social rättvisa. Kampen mot social rättvisa framställs tydligt mellan medborgarskapets inkluderande och exkluderande sidor.

Exkluderade grupper i samhället har funnits så länge mänskligheten har funnits och har upplevts i olika tider och från olika grupper. Historiskt har kvinnor som en grupp känt sig mer marginaliserade då medborgarskapet var utformat och mer anpassat för män. De fattiga var ytterligare en samhällsgrupp som kände sig som exkluderade medborgare. I ett samhälle ses den fattiga samhällsgruppen främst som fattiga och inte som medborgare, där även kulturella skillnader bland medborgare lett till att vissa grupper inte känner att de har rätt att vara annorlunda då dessa skillnader i längden påverkar det upplevda medborgarskapet (Lister, 2007: 52–53).

För att exkluderingen ska kunna mätas föreslår Lister (2007:50) ett idealt medborgarskap som bygger på fyra värderingar. Dessa värderingar är inte universella, men kan samtidigt ha stor betydelse för det kollektiva livet och hur människor ansluter sig till varandra i ett samhälle.

1. "*Rättvisa*" är en viktig värdering för inkludering. Rättvisa karaktäriseras på ett sätt som gör att inte endast likabehandlingsprincipen är rättvis i sig, utan rättvisa uppnås även genom situationsanpassning. Med situationsanpassning menas individens situation som exkluderad i följd av arbetslöshet och utsatthet. Vid tillfällen där resurser fördelas efter behov uppnås rättvisa. Med resurser menas sådant som rättigheter, möjligheter, makt och frihet för individen (Hoffman & Graham, 2015:80). Det innebär att medborgarna i särskilt utsatta områden kan uppleva ett extra behov av stöd och anpassning än medborgare i andra områden för att kriteriet "rättvisa" ska uppnås.
2. Andra kriteriet är "*erkännande*". Oavsett medborgarens bakgrund eller ekonomiska klass ska denne enbart erkännas som människa. Således ska medborgare som bor i Rinkeby uppleva sig som erkända i samhället precis som andra medborgare som bor i

ett annat område. Kriteriet erkännande ska mätas genom att ställa frågor till Rinkebyborna om de upplevt att de blivit annorlunda behandlade av utomstående parter på grund av bakgrund eller deras klasstillhörighet.

3. "*Självbestämmande*" innebär att individer ska ha makt över sina egna liv, själva bestämma samt delta i samhället. I exkluderade området brister kriteriet självbestämmande och enligt Musterd (2008:107) lider exkluderade individer av social ojämlikhet och diskriminering. Exkluderingen grundar sig i bland annat medborgarnas bakgrund och ekonomiska klass, vilket leder till att medborgare i samhällets exkluderade områden kan uppleva maktlöshet och ha sämre förutsättningar att delta i samhället än andra medborgare från "finare" samhällsklasser.

4. Med "*Solidaritet*" menas att trots medborgarnas bakgrund, kulturella och ekonomiska skillnader krävs en gemensam känsla som främjar samhörigheten med andra medborgare där man gemensamt kämpar för att uppnå rättvisa och erkännande. Solidaritetskriteriet är ömsesidigt och därför riktas denna studie på att se om de boende i Rinkeby känner solidaritet med medborgare utanför Rinkeby. Solidaritet mäts genom att identifiera eventuella fördomar som riktas mot Rinkebyborna från andra medborgare (Lister, 2007:51).

Dessa ovannämnda kriterier är viktiga då det formella medborgarskapet inte alltid lyckas bejaka marginaliserade människors rättigheter. Att säkerställa ett inkluderat medborgarskap är viktigt för ett demokratiskt samhälle. På så vis möjliggörs principen om deltagande som är grundpelaren för en rättvis fördelning av materiella resurser för medborgare och för att garantera oberoende röster (Lister, 2007:51).

2.3 Territoriell stigmatisering

Loïc Wacquants et al (2014) begrepp "territoriell stigmatisering" har inspirerats av Goffmans (1963) förklaring "misskrediterande olikheter" och Bourdieus (1991) teori "performativ nominering" som grundar sig i symbolisk makt (Wacquant et al, 2014). Med denna teori kommer de unga vuxnas upplevelser av sitt upplevda medborgarskap förklaras i förhållande till området som de bor i. Wacquant et al (2014) presenterar olika sätt att skildra nutida stigmatisering. Idag har territoriellt stigma fått en allmän etikett som betecknar utsatta områden som hot mot den struktur som finns i en nation. Stadsdelar har på ett nedvärderande sätt beskrivits som "självförvållat fördärv", det vill säga, att invånarna i dessa områden själva

orsakat den nedvärderade bilden av området och sig själva. Dessa territoriellt stigmatiserade områden har i olika sammanhang såsom vetenskap, politik och journalistik blivit igenkända som "*socialt helvete*" (Wacquant et al, 2014). Områdena har inte enbart fått denna benämning i kulturella och sociala eliter utan de har likaså blivit en stigmatisering bland medborgarna, både medborgarna i de stigmatiserade områdena och bland medborgarna utanför dessa territorier. Svenskar som inte varit i eller någonsin kommer att vara i närheten av enligt Wacquant et al., (2014) "no- go zoner" såsom Rinkeby, har fått en rädsla för dessa områden. Begreppet "no- go zoner" har uppkommit från moderna medier såsom filmer och musikvideos och är ett utvecklat begrepp som förknippas med dagens stigmatiserade områden.

De stigmatiserade stadsdelarna framställs som oorganiserade och orsaken till social upplösning. Det kan jämförelsevis likna en karikatyrbild av och det "organiserade" samhället utanför. Social upplösning fördöms och områdena kallas no- go zoner för att ge ytterligare dramatik åt bilden. Medborgare inom stigmatiserade områdena representeras på ett särpräglat sätt och målas upp med ett nedvärderande budskap. De symboliska kränkningarna resulterar i att kvar blir en sårbar klass som ignoreras och förringas av samhällets nominerade grupper. Wacquant et al., (2014), Kirkness (2014), August (2014) och i den svenska kontexten Fell et al (2021) talar om de reaktioner som stigmatiserade områden väcker i form av fördomar, avsky och negativa känslor som i sin tur glorifierar samhällena längre bort. När eliter och personer med makt besöker dessa områden är det i egensyfte där de tillkännager insatser och andra åtgärder som återställer ordningen samt straffar invånarna, ett resultat som i grund uppkommit som en konsekvens av elimineringen av samhällsgruppen bland eliter.

Paul Kirkness (2014) har belyst den territoriella stigmatiseringen som förekommer i Nîmes i Frankrike och invånarnas uppfattning om statspolitikens "*ghettoisering*". Kirkness (2014) analyserar hur bilden av stigmatisering sprids och vilka reaktioner den får av de berörda invånarna samt hur dessa står inför territoriellt stigma. Stigmatisering produceras främst i politik, media och akademiska debatter och diskurser. Invånarna i staden kämpar för att motbevisa den negativa bilden som representerar området i media och politik och försöker i stället visa en positiv och rättvis bild av inte bara distriktet utan också sig själva. Den territoriella stigmatiseringen har dock blivit en symbol för målgruppen som är svår att värja sig mot då distriktet redan målats upp negativt av grupper som anses vara mer trovärdiga bland landets resterande grupper.

Även Martine August (2014) lyfter upp den motvilliga anknytningen till invånarnas upplevelser av territoriell stigmatisering i ett bostadsområde i Kanada. August (2014) lägger

fokus på den statliga diskursen som förts gentemot isolering och desorganisering och statens gentrifiering har syftat till att uppnå "social blandning". Trots den "koncentrerade fattigdomen" och det nedvärderande ryktet har invånarna som deltagit i studien visat en positiv koppling till sitt bostadsområde och hur högt de värdesätter sina bostäder. I området känner de en gemenskap i form av att de har lokala bekvämligheter, vänskapliga kontakter, stöd och andra nätverk som uppfyller deras behov. Området är en gemensam plats som invånarna själva byggt och skapat där de kan dela med sig av sina känslor och upplevelser till andra i området.

Fell et al (2021) ställer mediebilderna av territoriellt stigmatiserade områden mot verkligheten i ett av Sveriges stigmatiserade områden för att få fram ett inifrånperspektiv. Studien har utförts i ett av Eskilstunas territoriellt stigmatiserade områden och utgått från FN:s mål 11 som framtagits för "*hållbara samhällen och städer*". Utifrån detta tillvägagångssätt är det möjligt att komma åt de stigmatiserade områdena inifrån. Fell et al (2021) ställer mediebilderna av territoriellt stigmatiserade områden mot områdets faktiska verklighet för att få fram ett inifrånperspektiv. Studien skapar en tydligare förståelse för den uppfattning som medierna respektive området har för ämnesområden såsom *brott och droger* samt *fotboll och skola*. Platser som tidigare målats upp negativt och varit stigmatiserade väcktes i stället till liv och det skapades en djupare förståelse för mötesplatser såsom ungdomsgården, fotbollsplanen och marknaden på torget. Fell et al (2021) använder begreppet "*our voice*" som används för att på ett medborgarvetenskapligt sätt visa ett samhälles kamp mot stigmatisering.

Det som dessa sistnämnda artiklar, Kirkness (2014), August (2014) och Fell et al (2021) tillsammans med Wacquant et al (2014) behandlar är medborgarnas upplevelser av att bo ett territoriellt stigmatiserat område, även förklarat som "gettoisering" i Kirkness (2014) artikel och "no-go zone" i Wacquants et al (2014). Artiklarna visar resultatet av de symboliska kränkningarna och vad de medför i samhällen samt kampen mot stigmatiseringen. Det som uteblir i dessa artiklar är dock invånarnas upplevelse av sitt medborgarskap i relation till området som de bor i och det som denna studie kommer att undersöka.

3 METOD OCH MATERIAL

I metodavsnittet kommer den valda metoden som använts i uppsatsen att beskrivas ingående för att möjliggöra för andra forskare att i efterhand kunna testa studiens tillvägagångssätt. Syftet med detta är att kunna ompröva vår hypotes och att säkerställa vår objektivitet i studien.

3.1 Validitet och reliabilitet

Definitionen av validitet i den statsvetenskapliga kontexten är bristande konsekvenser av systematiska fel i undersökningen. Det handlar om systematiska fel när det gäller att ompröva och mäta de teoretiska begreppen på en operationell nivå (Esaiasson et al, 2017:58). Vi är medvetna om att empiriska forskningar kan innehålla vissa risker som påverkar undersökningens validitet, framför allt när det gäller att para ihop de teoretiska begreppen med rätt valda analysenheter (Esaiasson et al, 2017:59). Således är mätninginstrumenten i denna studie ett inre perspektiv av svenska medborgare som bor i Rinkeby. Vi anser att semistrukturerade intervjuer synliggör hur dessa medborgare upplever sin inkludering i samhället utifrån deras egen upplevda erfarenhet och upplevelser.

För att studien ska uppnå ett trovärdigt resultat krävs det även en hög reliabilitet. Med reliabilitet menas att studien ska få samma resultat vid upprepade försök, alltså ska testresultatet visa sig vara detsamma vid slumpmässiga försök (Esaiasson et al, 2017:64). Studien har därför bearbetats på ett varsamt sätt för att undvika orsaker som kan medföra låg reliabilitet som kan ske inför intervjuerna och även under databearbetningen. Enligt Kvale & Brinkmann (2014:295) kan reliabilitet mätas genom att studiens resultat återupprepas av andra forskaren vid andra prövningar där de kommer att uppnå samma resultat. Till följd av detta uppmantras andra forskare att ompröva studiens resultat genom att använda samma metod som har använts i denna studie vid en annan tidpunkt för att kunna mäta studiens reliabilitet. Vi anser emellertid att studien kan återupprepas men vi garanterar inte samma resultat eftersom resultaten grundar sig på individuella upplevelser och erfarenheter, vilket kan skilja sig mellan olika intervjupersoner och vad de har för erfarenheter av undersökningens fenomen.

3.2 Forskningsdesign

Studien har utformats på ett sätt som gör att den besvarar frågeställningarna och uppfyller studiens syfte, med hänsyn till att nå så hög reliabilitet och validitet som möjligt (Esaiasson et al, 2017:58). I samband med intresset att använda oss av befintliga teorier samt att studien ska byggas på inspiration av tidigare forskningar är studien kumulativ och indirekt teoriprovande, men också teoriutvecklande (Esaiasson et al, 2017:20). Studien blir teoriutvecklande då den sätter två teorier (Lister (2007) och Wacquant (2014)) i fokus och drar en parallell koppling i teorierna för att dra en slutsats om undersökningens fenomen. Metoden som har använts i studien är samtalsintervjuer, där respondenterna har intervjuats för att få en inblick i deras upplevelser och erfarenheter av att uppleva sitt medborgarskap i ett särskilt utsatt område. Intervjumetoden används med syfte att erhålla beskrivningar av respondenternas livsvärld för att sedan omvandla deras uppfattningar och erfarenheter på ett vetenskapligt fält (Esaiasson et al, 2017:262).

Då denna studie är indirekt teoriprovande har vi försökt vara uppmärksamma på de sex respondenternas föreställningar och värderingar för att utveckla teorin och få fram ny information (Esaiasson et al, 2017:264). Respondenterna är uppväxta och bosatta i Rinkeby och har utländska bakgrunder som de starkt identifierar sig med. Undersökningen har begränsats till att välja ut tre unga vuxna kvinnor som bor i Rinkeby respektive tre unga vuxna män. Vid undersöknings urvalet av intervjupersoner har centralitet stått i fokus då intervjupersonerna är de berörda personer som bor i det särskilt utsatta området. Intresset fångas upp av att tydligt och enkelt informera respondenterna om studien och dess syfte. Den färdiga produkten av studien kommer i helhet även gynna respondenterna och Rinkeby då resultatet kan användas för vidare forskning samt se en helhetsbild av ett problem i samhället som behöver förbättras och förebyggas. Intervjupersonerna valdes genom ett så kallat snöbollsurval, vilket innebär att en informant pekar vidare på nästa informant och med fortsättning tills dess att rätt antal deltagare hittats för studien (Esaiasson et al, 2017:267). Ett informationsbrev (se bilaga 1) har utformats på ett sätt som främjar, öppenhet, studiens syfte, samtyckeskravet, konfidentialitet och nyttjandekravet (Kvale & Brinkmann, 2017:107–111). Efter att informationsbrevet skickades ut till intervjupersonerna har dessa skickat sina mobilnummer i ett vändande mejl med en överenskommelse om vilken dag och tid intervjun skulle ske.

3.2.1 *Operationalisering*

Listers teori (2007) är utgångspunkten i denna studie. Alla fyra kriterier, rättvisa, erkännande, självbestämmande och solidaritet, måste vara uppfyllda för att ett inkluderat medborgarskap ska uppnås. Det är även dessa kriterier som mäter och analyserar intervjupersonernas upplevda medborgarskap i förhållande till området Rinkeby. Medborgarskapsteorier kombinerat med territoriell stigmatiseringsteorin kommer att ge ett inre perspektiv på hur medborgarna i de särskilda utsatta områdena upplever sig inkluderade i samhället.

Vidare har centrala begrepp definierats med syfte att läsaren ska få samma förståelse som författarna (Esaiasson et al, 2017:262). Begreppen som förklaras är *territoriell stigmatisering, medborgarskap, marginalisering och inkludering respektive exkludering*.

Begreppsdefinitioner är inhämtad från tidigare teorier och tidigare forskningar som förklarar dessa begrepp. Begreppsdefinitioner är anpassade till studiens intervjufrågor och de stämmer överens med undersökningens syfte. Värt att notera är att medborgarskapets fyra värderingar är förklarade under teorikapitlet.

3.3 **Datainsamling**

Efter noggrant granskande av de valda teorierna och andra använda artiklar som användts i studien har det beslutats om att använda Listers definition och Wacquants teori som underlag för denna studie. Artiklarna går vid namnen "*Territorial stigmatization in action*" och "*Inclusive Citizenship: Realizing the Potential*". Vidare har de resterande artiklar som använts i studien hittats genom att finna tidigare forskning och artiklar som använts i *Territorial stigmatization in action* men också genom vidare sökning på forskarna Lister och Wacquant för att hitta fler av deras forskningar och teorier. Tidigare forskning har i de större fallen begränsat sig på område, etnicitet, och formellt medborgarskap. Då denna forskning undersöker det upplevda medborgarskapet i ett territoriellt stigmatiserat område där Listers (2007) och Wacquants et al (2014) artiklar är huvudfokusen, har det valts att göra sökningar på deras tidigare forskningar för att komma fram till hur dessa ska kombineras på bästa sätt.

Enligt Listers (2007) medborgarskapsteori bör alla fyra kriterier, (rättvisa, erkännande, självbestämmande och solidaritet), vara uppfyllda för att uppnå ett inkluderat medborgarskap. Det är också genom denna medborgarskapsteori som de unga vuxnas upplevda

medborgarskap analyseras och mäts. Till det används också ett analyschema som presenteras under rubriken “databearbetning och analys”. Wacquants et al (2014) teori om territoriell stigmatisering behandlar kontexten som unga vuxna i Rinkeby lever i och hur denna kontext påverkar dem. Denna teori är viktig då territoriellt stigma påverkar individens frihet, dess möjligheter och rättigheter.

3.3.1 Kvalitativa intervjuer

Den centrala forskningsmetoden för denna uppsats är kvalitativa intervjuer. Valet av denna metod grundas på att metoden är mest lämplig för att få en inblick i individers erfarenheter och egen upplevda upplevelser (Esaiasson et al, 2017: 262) Uppsatsens syfte skulle inte uppnås via en kvantitativ metod eller textanalys eftersom studiens ämne kan omfattas känslig för vissa att uttrycka sig, vilket innebär att den valda metoden kommer att gynna validiteten i uppsatsen. Anledningen till att en kvantitativ metod i form av enkäter inte hade varit lämplig beror på att deltagarna inte upplever samma bekvämlighet och förtroende som skapas med samtalsintervjuer (Esaiasson et al, 2017:58). I en enkätundersökning blir bristen även att individen hoppar över frågor och endast besvarar fåtal. Fördelen med intervjuer blir att respondenterna direkt kan fråga om de inte förstår frågan eller vill att den utvecklas.

Innan intervjuerna genomfördes har en intervjuguide lagt upp med huvudfrågor som har ställts under intervjun och som ligger till grund för studiens syfte (se bilaga 2). Därefter har kompletterande frågor ställts under intervjuns gång. Intervjufrågorna ställs i syfte att intervjupersoner ska kunna yttra sina erfarenheter och upplevelser och synen på sitt medborgarskap fritt utan begränsningar i sina åtalade (Kvale & Brinkmann, 2014:43). Intervjufrågorna är utformade på ett sätt som gör att intervjupersonerna får möjligheten att berätta om sina upplevelser, ger svar på studiens frågeställningar och uppfyller uppsatsens syfte. Intervjuguiden är upplagd på ett sätt som möjliggör att intervjufrågorna kan ompröva de teorier som studien är grundad på och syftar på att uppnå hög reliabilitet och validitet i studien (Kvale & Brinkmann, 2014: 297–298). För att respondenterna ska besvara frågorna tydligt och hålla sig till frågan är intervjufrågorna enkla, korta och tydliga. Att frågorna är utformade på detta vis skapar även en bekvämlighet hos respondenterna när de besvarar frågorna då det undviker att det uppstår stress, osäkerhet och att respondenterna i stället känner sig bekväma. Det gör att respondenten fortsätter med intervjun och besvarar frågorna tydligt, säkert och bekvämt. Ett enkelt och tydligt språk gör vidare att intervjun flyter på naturligt och tiden används sparsamt då inga avbrott görs för att förklara olika begrepp och inga misstolkningar

av frågorna eller svaren sker som kan påverka studiens resultat (Kvale & Brinkmann, 2014:176–177). Kompletterande frågor har ställts under intervjun och syftat till att utveckla intervjupersonens svar, vilket gör att intervjuerna är individuellt anpassade.

Datorstödda intervjuer användes i studien vilket innebär att intervjuerna är gjorda över telefonsamtal. (Kvale & Brinkmann,2014:299) skriver att denna typ av metod underlättar för parter att samtala när de bor på olika platser med långa avstånd från varandra, vilket stämmer in på oss som utför intervjuerna. På så sätt har det blivit möjligt att trots avståndet komma i kontakt med personer vilket bidragit till att urvalet ökat. Andra fördelar med samtalsintervjuer är att intervjupersonerna vågar öppna upp sig mer när de är medvetna om att kontakten med intervjuaren tar slut när samtalet läggs på. Nackdelarna blir dock att de inte sker en fysisk interaktion där språket kompletteras med kroppsspråk och att intervjupersonerna befunnit sig i olika miljöer vilket också kan påverka en persons perspektiv och uttalanden.

3.3.2 Rekryteringsplan

Rekryteringen inför studien har utgått från urvalsprincipen "*centralitet*" där intervjupersonerna enligt Esaiasson et al. (2017:267) ska vara "centralt placerade källor", vilket innebär att intervjupersonerna ska vara relevanta för studiens syfte. Marginaliserade unga vuxna mellan 20–25 år och bosatta i Rinkeby har därmed valts ut med hänsyn till Grant McCracken (2017:268) och hans tre allmänna råd.

1. Främlingar har valts som intervjupersoner. Anledningen till detta beror på att en bekantskap mellan intervjupersonen och intervjuaren gör det svårt att hålla en vetenskaplig distans. Då parterna känner varandra innan intervjun kan det skapas en vardaglig känsla och information kan utebli då intervjupersonen kan uppleva att intervjuaren redan vet det mesta. Fördelen med att intervjua främlingar är även att intervjupersonen vågar öppna upp sig och dela med sig av upplevelser då intervjuaren inte är en person som denne kommer fortsätta ha kontakt med efter intervjun.
2. Få personer har valts och som deltagit i intervjuerna. Intervjuer har skett med 6 personer, 3 av vardera kön. Anledningen har varit att 6 personer ansågs räcka till för att mätta den "teoretiska mättnaden". Med det menas att intervjuer genomförts till dess att intervjuerna inte medfört ny information.
3. Personerna som valts har inte varit subjektiva. Vi har sökt unga vuxnas egen upplevda erfarenheter och händelser.

Samtalsintervjuerna har bidragit till att skapa en förståelse för hur intervjupersonerna upplever undersökningsfenomenet (Esaiasson, 2017:262). Oftast har invånare i dessa områden en bekantskap till varandra vilket underlättat att identifiera intervjupersonerna. Intervjupersonerna har hittats med hjälp av en bekant som hänvisat till en Rinkebybo där denne sedan hänvisat till en annan. Anledningen till att intervjun inte gjorts med den bekanta beror på att minska risken för partiskhet.

3.4 Intervjuguide

I intervjuguiden läggs fokus på innehållet och formen på intervjun. Innehållet har betydelse för intervjuguiden då den gör att intervjun senare kan kopplas till studiens problemställning. Formen bidrar till att intervjun och den dialog som utbyts mellan parterna hålls levande under hela samtalet. Det som söktes av intervjupersonerna ha varit ett känsligt ämne för några trots att de inte visat det. Att hålla intervjun bekväm och trygg för intervjupersonerna har varit en prioritering under hela intervjun för att de ska känna sig villiga att fortsätta dela med sig av sina beskrivningar (Kvale & Brinkmann, 2014:273).

Fokus har legat på uppvärmningsfrågor som varit ett första steg i intervjun och lättat på stämningen. Intervjupersonerna har fått chansen att känna sig bekväma och göra sig mentalt redo för kommande frågor. Tematiska frågor har följts upp på detta och har varit intervjuns viktigaste frågor. I det steget har intervjupersonerna fått möjligheten att fritt beskriva sina upplevelser. Uppföljningsfrågor kompletterade de tematiska frågorna och svaren har fått en bredare förståelse. I slutet har direkta frågor ställts när fallet varit sådan att det upplevts att intervjufrågorna inte besvarats helt. Avslutningsvis har tolkningsfrågor ställts som säkerställt att intervjupersonerna varit rätt förstådda.

Undersökningen är baserad på semistrukturerade intervjuer vilket innebär att färdiga frågor ställts med möjlighet till att komplettera frågorna med följdfrågor beroende på respondentens svar (Kvale & Brinkmann, 2014:172). Kompletterande frågor är viktiga för att besvara studiens frågeställningar då frågorna under enskild intervju behövs justeras och anpassas efter intervjupersonernas svar. Då studien söker respondenternas upplevelser om deras svenska medborgarskap har öppna frågor ställts för att skapa möjlighet till att intervjupersonerna berättar och delar med sig av sina erfarenheter som är viktiga för studien (Kvale & Brinkmann, 2014:176). Formuleringen av intervjufrågorna har syftat till att

respondenterna ska kunna förstå frågorna på ett enkelt sätt, därför är frågorna enkla för att undvika missförstånd som kan påverka studiens validitet (Kvale & Brinkmann, 2014:176). Huvudfrågor har ställts till alla intervjupersonerna som deltagit i studien. Kompletterande frågor har dock skiljt sig mellan de olika intervjupersonerna. Detta beror främst på vad enskild intervjuperson svarat och vad denne haft för individuella upplevelser. Intervjuguiden har utformats på ett sätt som ligger i linje med teorikapitel. Syftet med detta är att intervjuguiden ska leda till så bra validitet och reliabilitet som möjligt. Även frågorna är utformade utifrån en tolkning av de valda teorierna i denna studie (Kvale & Brinkmann, 2014:174).

3.4.1 Intervjufrågor

Med inspiration av boken *Den Kvalitativa Forskningsintervjun* skriven av Steinar Kvale och Svend Brinkmann (2014:176) har intervjufrågorna för denna studie fastställts.

Intervjufrågorna är korta och formulerade med ett enkelt språk som är lätt att förstå. I åtanke ska vara att det är vi som söker svaren och intervjupersonerna ger svaren, därav har det varit viktigt för intervjustudien att ha kunskap om olika intervjutekniker samt vara väl informerade om fenomenet som eftersöks (Kvale & Brinkmann, 2014:176-177). Följande typer av frågor har använts och ställts till intervjupersonerna för att besvara studiens frågeställningar.

Tabell 1

Typ av intervjufråga	Beskrivning	Exempel
1. "Inledande frågor"	Intervjun började med inledande frågor för att skapa en bekväm stämning för intervjupersonerna. Intervjupersonerna har svarat spontant på frågorna med ett första intryck av fenomenet.	<i>Beskriv gärna en händelse där...</i>
2. "Uppföljningsfrågor"	De inledande frågorna har följts upp av uppföljningsfrågor. Med nyfikenhet och kritisk inställning har intervjupersonernas svar ifrågasatts. Intervjupersonerna har då fått möjligheten att utveckla sina beskrivningar. Dessa frågor har även varit kopplade till teorikapitlet.	<i>Vad menar du med...</i>
3. "Sonderande frågor"	Innehållet har undersökts utan att vi som intervjuat påverkats intervjupersonernas svar.	<i>Har du exempel som du kan ge på...</i>
4. "Specificerade frågor"	För att få beskrivningar som är mer precisa har specificerade frågor ställts. Det har gjort att svaren kunnat operationaliseras.	<i>När kände du att du...</i>

5. "Direkta frågor"	För att undvika oklarheter eller missförstånd har direkta frågor ställts. Svaren har blivit tydligare och våra tolkningar blev bekräftade.	<i>Du nämner...menar du då...</i>
6. "Indirekta frågor"	Indirekta frågor har ställts för att besvara vad intervjupersonen tror att andra har för uppfattningar.	<i>Skulle du säga att andra...</i>
7. "Strukturerade frågor"	När frågan besvarats och intervjupersonen börjat tala om annat utanför frågans gräns har strukturerade frågor ställts.	<i>Vi övergår till en fråga om...</i>
8. "Tystnad"	För att behålla förtroendet och att intervjupersonerna fortsatt ska känna sig bekväma har det varit viktigt med tysta pauser. På så vis får båda parterna en kort paus. Intervjupersonen har fått tid att reflektera och fylla sina svar samtidigt som vi intervjuare sett om det finns tomma luckor som inte besvarats.	
9. "Tolkande frågor"	Med tolkande frågor har tolkningar bekräftats.	<i>Menar du alltså att...</i>

Utöver frågetekniken har ett aktivt lyssnande varit en annan viktig faktor i intervjuerna. Att vara uppmärksam, lyssna och göra korta analyser under intervjuens gång har bidragit till att få de svaren som eftersökts. Det går inte endast att förlita sig på att intervjupersonen förstått eller besvarat frågan till fullo utan svaren har behövts kompletteras med olika typer av frågor. Det har inte funnits en korrekt eller bestämd ordning som uppföljningsfrågorna ställts på. Det är under samtalet som motfrågor, sonderande frågor och direkta frågor flikat in under intervjuernas gång och som intervjuare har det därför varit viktigt att vara flexibel med dessa typer av frågor. (Kvale & Brinkmann, 2014:178-179)

3.4.2 Transkribering och citat

Intervjuerna har spelats in genom mobilappen "röstmemo" i en lösenordskyddad telefon. Därefter har transkriberingarna av intervjuerna gjorts i en lösenordskyddad dator. Syftet med transkribering är att de underlättar analysprocessen. Genom att ha transkriberat intervjuerna har en struktur lagts upp som underlättar för analysprocessen då transkriberingen är första steget i analysarbetet (Kvale & Brinkmann, 2014:220).

Då det är viktigt att forskarna ska vara en oberoende part i studien har intervjuerna transkriberats ordagrant för att undvika de risker som transkriberingen kan medföra (Esaiasson et al, 2017:25). Valet av att transkribera intervjuerna ordagrant och med hänsyn till pauser och upprepade meningar som förekommer under intervjuer gynnar studiens reliabilitet och validitet (Kvale & Brinkmann, 2014:227).

Utfyllningsord som till exempel “ah”, “nehh”, “typ” har dock tagits bort i transkriberingen för att få en likformig transkribering mellan alla skriftliga intervjuer då dessa utfyllning ord bedömts inte ha betydelse för analysprocessen. Utöver det har intervjuerna skrivits på ett formellt språk där ord som “dom” ändrats till “dem eller de” och “aa” till “ja”.

Intervjupersoner som har utlovats vara konfidentiella har fått sina pronomen utbytt från “han/hon” till “hen” för att skydda dem mot identifiering. Detta har också gjorts då kön inte tillför relevant information i studien. Det som söks är upplevda erfarenheter av unga vuxna och inte hur olika kön upplever fenomenet.

Relevanta meningar används i studien och därför används [...] när uttalanden citeras. På så vis är det möjligt att börja citatet mitt i en mening eller hoppa över meningar som inte anses vara relevanta för studiens syfte eller att fallet varit så där känslig information sagts som gör det möjligt att identifiera intervjupersonen. Att vi väljer att använda oss av relevanta meningar för studien beror på att citaten annars blir långa och gör att läsaren vilseleds när citatet börjar handla om annat.

3.5 Databearbetning och analys

Analysprocessen i studien har utgått från vad intervjupersonerna berättade under intervjun, de berättar hur de upplever sitt medborgarskap genom att besvara frågor som har koppling till Listers definition av ett inkluderat medborgarskap. Respondenternas svar är centrala för studien vilket innebär att det ställts följdfrågor under intervjuerna för att få ett mer nyanserat svar samt för att undvika feltolkningar efter genomförda intervjuer (Kvale & Brinkmann, 2014:237).

Studien analyseras genom att materialet först sammanfattas. Intervjufrågor har utformats för varje kriterium. Intervjupersonens svar för varje kriterium sammanfattas i resultatet och används senare i analysen. Sammanfattningstekniken som används till detta är *koncentrering*. De långa meningarna omformuleras till koncisa och korta formuleringar. Utifrån fallbeskrivningar skapas memos som samlar det viktigaste för studien i ett gemensamt dokument. Memosen av fallbeskrivningarna underlättar sökningen av materialet i dokumentet för att enkelt hitta det som söks. Det som står i dokumentet är bland annat citat från intervjupersonerna, anteckningar som gjorts under intervjuerna och kommentarer. Vidare används också korsreferenser vid analysen av data. Kopplingar dras då mellan

intervjupersonernas svar. Detta gör det möjligt att finna de likheter samt olikheter som finns baserat på intervjupersonernas svar (Esaiasson et al., (2017:280).

Det viktigaste verktyget som kommer att användas vid analys och mätningen av data är analys-schemat som presenteras nedan. I vänster stapel presenteras de fyra kriterierna för ett inkluderande medborgarskap. I höger stapel presenteras graden av inkluderat medborgarskap. Med “ja/positiv” mäts om intervjupersonen känner sig inkluderad inför varje kriterier. “Nej/negativ” mäts ifall intervjupersonen känner sig exkluderad inför ett kriterium. Genom att fylla i varje respondents svar kommer det i analysen gå att se om någon av de sex intervjupersonerna uppnår ett inkluderat medborgarskap eller inte utifrån Listers teori och hur området påverkar medborgarskapet utifrån Wacquants perspektiv.

Tabell 2: Analys-schema 1

		Graden av inkluderat medborgarskap	
		Ja/positiv	Nej/negativ
Kriterier för inkluderande medborgarskap	Rättvisa		
	Erkännande		
	Självbestämmande		
	Solidaritet		

3.6 Forskningsetiska överväganden

Det är vanligt förekommande med etiska problem i en intervjuundersökning, därför är det viktigt att ta ställning till etiska frågor i början till slutet av undersökningen. För att undvika etiska problem har studien tagit hänsyn till forskningstekniker och riktlinjer för att bearbeta etiska problem. Utöver det har vi även haft ett etiskt protokoll för att vara uppmärksam på

känsliga samt etiska frågor som kan komma att dyka upp under intervjuens gång (Kvale, S. & Brinkmann, 2014:99-100).

Det finns fyra etiska riktlinjer som även dessa tagits ställning till vid undersökningen. Dessa riktlinjer är *osäkerhetsområde* och med det menas problemområden som ska hållas öppna och uppmärksammas under intervjun (Kvale & Brinkmann, 2014:107). Intervjupersonerna har innan intervjun blivit tydligt informerade om studiens syfte, upplägg och vilka fördelar samt risker som kan komma att bli aktuella. Fördelarna är att studien kan ligga som underlag för vidare forskning samt mot förbättringsåtgärder för Rinkeby och dess invånare.

Intervjupersonerna får möjlighet att få sina åsikter hörda och förmedlade. Intervjupersonerna har också blivit informerade om att intervjun är frivillig att medverka i och att de inte har någon skyldighet att fortsätta om de inte vill. Intervjun avslutas efter deras begäran när som helst under intervjun men också efter intervjun har de rätt att dra tillbaka allt material som de bidragit med om så önskas. Vidare har deltagarna informerats om var allt material och rapporten som färdig produkt publiceras, vem som kan se materialet och intervjupersonernas rätt till att få ta del av utskriften. Då alla sex intervjupersoner är myndiga har ingen skriftlig överenskommelse gjorts utan enbart en muntlig (Kvale & Brinkmann, 2014:107).

Privat integritet hör samman med det etiska säkerhetsområdet och innan intervjun gjordes en överenskommelse om konfidentialitet. Data och annan information som gör det möjligt att identifiera enskild respondent kommer att vara skyddat. Då studien kommer att finnas tillgänglig på internet kan alla som vill ta del av intervjupersonernas uttalanden, även familj och vänner (Kvale & Brinkmann, 2014:109). Därför används citat från intervjuerna som både är relevanta för studiens syfte och som inte går att koppla till enskild intervjuperson. I de fall där ett uttalande varit känsligt men som ansetts vara relevant att ha med i studien har det först säkerställts med intervjupersonen.

Materialet har också hanterats på ett säkert sätt där endast de som utför studien kunnat ta del av den. Materialet har direkt efter studien tagits bort från alla enheter (Kvale & Brinkmann, 2014:110). Som studenter bär vi på det stora ansvaret att vara opartiska och ha ett moraliskt forskningsbeteende. Det är lätt hänt att empati bildas under intervjuerna som i sin tur leder till ett bildande av partiskhet. För att undvika detta har det tagits korta pauser av tystnad där båda parterna, de som intervjuar och de som intervjuas, fått möjlighet att tänka om. Resultatet som publiceras har eftersträvat att vara korrekt och representativ för studiens forskningsområde samt att det är framställt att nå en god vetenskaplig kvalitet i studien (Kvale & Brinkmann, 2014:111).

4 RESULTAT

I detta kapitel kommer studiens resultat att presenteras och analyseras. Upplägget är sådan att den delas upp i Listers (2007) fyra kriterier för ett inkluderat medborgarskap och även den ordning som intervjufrågorna ställts på. Intervjuerna hittas i bilaga 2 och ligger till grund för resultatets form. Under varje kriterium presenteras sammanfattningar av intervjupersonernas svar som getts på frågorna från varje kriterium (se bilaga 2) utifrån sammanfattningstekniken "koncentrering". Hur och varför citaten är utformade på det presenterade sättet är förklarat i kapitlet "metod och material". I detta kapitel har de meningar och uttalanden som ansetts vara relevanta och som tillför viktig information för studiens syfte tagits med. Annan data har därmed utelämnats för att hålla resultatet till studiens syfte. Det har getts perspektiv på intervjupersonernas erfarenheter och upplevelser av att bo i ett stigmatiserat område. Vidare kommer teorin kopplas samman med resultatet som framställs i kapitlet.

4.1 Rättvisa

Upplevelser och exempel från verkligheten tas upp där intervjupersonerna beskriver sina upplevelser av att uppleva graden av rättvisa i samhället. Två informanter uppfyller kriteriet rättvisa och menar på att Rinkeby inte begränsat deras möjligheter. Gemensamt för dessa två informanter är att de uppger att de inte har blivit orättvist behandlade eller att deras möjligheter har begränsats av området de bor i. Det handlar om den individuella viljan och strävan efter att lyckas. De har mötts på av fördomar och begränsningar, dessa beror dock på ursprunget och inte på området som de bor i.

Inf. 6 Området jag bor har inte begränsat mina möjligheter, absolut inte, det har aldrig känt det, då det handlar om en människa att bestämma över vad man vill bli. [...] Att få jobb ja det kan jag, men att utvecklas nej, det tvekar jag på och det beror på mitt ursprung inte området jag bor i.

Inf. 1 Jag har inte blivit begränsad, jag får fortfarande jobb, jag kan plugga fritt hur jag vill och till vad jag vill [...] Nej, jag har inte blivit orättvist behandlad, på grund av att jag bor i Rinkeby, utan snarare har de haft fördomar mer än att jag blivit orättvist behandlad [...]

Resterande informanter uppger att de blivit orättvist behandlade av samhället vilket beror på området som de bor i och att området påverkat deras möjligheter i samhället. De menar på att som Rinkebybor måste de kämpa extra för att samhället ska ta dem seriöst och inte ha en

nedvärderande bild av dem. De uppger exempelvis att de blir bortprioriterade när en person från Södermalm söker till samma tjänst då arbetsgivaren har fördomar. De blir även bortprioriterade av den sociala välfärden. Informanterna tar polisen som ett exempel. De nämner hur vanligt förekommande stigmatisering är och tar upp händelser där de blivit oskyldigt misstänkta. Flera av informanterna talar även om vikten av att känna rätt personer och ha rätt typer av kontakter i ett område likt Rinkeby för att ha möjligheten att lyckas utanför området. Har en medborgare i ett sådant område inte kontakt med rätt typer av personer begränsas denne, i ett utsatt område som Rinkeby är det vanligt att känna sig instängd då området är uteslutet från omvärlden.

Inf. 2 “[...] En person som bor i ett sådant utsatt område måste kämpa lite extra. [...] Alltså du måste kunna tänka på att du inte visar din Rinkeby sida, att du försöker förfina dig. [...] på en arbetsintervju och jag säger jag från Rinkeby, men jag har aldrig gått i skolan där, jag har gått gymnasiet i stan brukar jag säga. Man måste göra så för att man ser ner på dig annars kommer du få en annan typ av bild. [...] de kommer kanske tro att du har gjort kriminella handlingar eller att du har vänner som gör kriminella handlingar. [...] man ska kämpa mycket mer bara för att man bor i ett utsatt område för de har en viss bild att har dåligt betyg. Om jag söker ett jobb och en person från Södermalm söker jobb och vi både har samma erfarenheter så vet jag att denna person får det jobbet före mig, det är en sådant man måste acceptera när man bor i ett sådant område. [...]

De flesta jobb får man när man känner folk och bor man i ett sådant utsatt område då får du inte den möjligheten att kunna lära känna andra människor, du är väldigt instängd i det området och på det sättet man blir ju begränsad.”

Inf. 5 Jag tror definitivt att området jag bor i har påverkat mina valmöjligheter i livet. [...] Jag har blivit orättvist behandlad av polisen, det har förekommit att jag blev stoppad av polisen varje dag typ den första veckan jag tog mitt körkort. [...] jag personligen har möjligheten till att skaffa ett jobb i form av att jag känner rätt människor, men jag kan tänka mig att andra har det svårare. Jag vet att andra rinkebyborna har svårt att få jobb.

Det är också flera av informanterna som nämner hur etnicitet tillsammans med att de kommer från Rinkeby begränsar deras möjligheter. Det blir ett extra tryck av att de har en invandrarbakgrund och bosatta i Rinkeby. Det behöver inte heller vara arbetsgivare eller polis som behandlar dessa personer orättvist. Det kan till exempel vara andra medborgare utanför Rinkeby också. En informant uppger exempelvis:

Inf. 4 Jag märker att mina möjligheter inte är som alla andra som heter Sofia Jonsson, det känns som att andra inte tar mig seriös som en annan som har ett svenskt namn. [...] Att jag är kurd från Irak bor i Rinkeby, bara den här meningen är mycket. Det kan vara en dejt och jag säger att jag är från Rinkeby, de säger direkt orten brud.

En annan informant talar om hur miljön i Rinkeby begränsar medborgaren. Det är en annan miljö och uppväxt i Rinkeby som samhällena och medborgare utanför Rinkeby inte kan relatera till. Dessa typer av levnadsförhållanden resulterar i sociala riskfaktorer som exempelvis utanförkänsla till samhället och som medborgare utanför den stigmatiserade området inte kan relatera till.

Inf. 3 [...] Miljön i Rinkeby har stoppat mig mest av allt. [...] om jag hade uppväxt på ett annat område så mitt liv har sett annorlunda, garanterat, garanterat, miljön alltså miljön är helt annat, deras verklighet är inte som våran verklighet, de har aldrig hört ett pistolskott i sitt liv

En upplevelse som en av informanterna delar med sig av är när denne testat att byta sin adress för att se vad responsen blir. Adressen som denna person valde att byta till låg i ett "finare" områden bortom Rinkeby. Inte lång tid efter detta blev hen uppringd tre gånger för att bli erbjuden jobbet. Hen valde då att inte ringa tillbaka.

Rinkeby har begränsat min möjlighet, jag har tvingats byta min adress till min mormors när jag skulle söka jobb för att jag inte fick jobb tillräckligt mycket så jag bestämde mig byta min adress och byta mitt namn och då fick jag väktare utbildningen, bokstavligt talat jag fick det efter en månad. [...] Jag hade sökt till väktare ett halvt år innan jag ändrade mitt namn och min adress, jag sökte tre gånger och jag ringde företaget men de tog inte emot mig.

4.2 Erkännande

I relation till kriteriet erkännande går det att finna ett mönster i intervjupersonernas svar. I analyskemat kopplar två informanter kriteriet erkännande till positivt medan resterande 4 informanterna känner sig negativa till erkännandet i samhället. De som känner positivt uppper att de sällan upplevt att de blivit dåligt bemötta eller respektlöst behandlade på grund av området som de bor i. Återigen nämns det att den nedvärderande bilden i första hand kopplas till etnicitet och inte området som denne bor i. Trots att informanterna nämner att de inte blivit dåligt bemötta är det inte det slutliga svaret. Svaret följs upp av att de mestadels eller sällan blivit dåligt bemötta. Alltså uppfylls inte detta kriterium helt.

Inf. 1 [...] jag har inte upplevt att jag har blivit respektlöst behandlad, det har hänt men sällan[...] Det är sällan de frågar på en arbetsintervju vart bor du någonstans, utan det är ofta efternamnet som synliggörs.

Inf. 6 [...] Jag har nästan aldrig blivit dåligt bemött, majoritetmässigt. [...]

Under intervjuerna förekommer det även flera exempel på fördomar riktade mot marginaliserade unga vuxna som uppger att de är från Rinkeby. Den största faktorn som uppges är att dessa unga vuxna medborgare inte betraktas som svenskar. Bilden som andra medborgare får är en karikatyrisk bild av dessa personer vilket gett andra medborgare bekvämligheten att skämta med Rinkebybor på ett nedvärderande sätt.

Inf. 2 Som rinkebybo skulle jag säga nej. Ta nyheterna som ett exempel. Det finns bara negativa nyheter, det händer så mycket gott men de pekar bara ut det negativa. [...] Respekterad skulle jag säga att jag blir, men jag skulle inte säga att jag blir prioriterad. Respekterad kan jag säga, det är inte så att de spottar mig i ansiktet de är ju trevliga men man är ju inte prioriterad alls. De väljer andra före dig [...] jag hamnade i en olycka nyligen, ringer du polisen de svarar aldrig dig så jag är inte prioriterad.

Flera intervjupersoner har upprepade gånger under intervjuerna berättat om sina erfarenheter när de berättat för andra att de kommer från Rinkeby. Många väljer att undvika det samtalsämnet. En informant nämner att medborgare utanför Rinkeby blir rädda för områdets namn.

Inf. 4 [...] jag har aldrig känt att jag känner att någon respekterar mig som en fullvärdig svensk så att det är så många saker som gör att jag inte känner det, listan är lång, det är inte ens en dag jag känt att jag är en av det svenska samhället. [...] Det är inte bara min bakgrund, men på topp av det så är det för att jag är från Rinkeby, det är någonting med ordet Rinkeby som folk blir rädda för, som folk har väldigt skumma fördomar, de tror alla är knarkare där.

Med anledning av att informanterna är från Rinkeby är skämten riktade mot dem från andra medborgare annorlunda och skiljer sig från de skämt som skulle ställts till en annan "svensk".

Faktorer i intervjun visar hur informanterna kämpar extra för att bli respekterade som en fullvärdig svensk eller som en medborgare utanför Rinkeby. Oavsett hur mycket som de försöker anpassa sig i olika situationer betraktas de som "blattar" och på det är de från Rinkeby också vilket gör det svårare för dem.

Inf. 3 [...] I Sverige ingen betraktar mig som svensk. [...] Jag jobbar och betalar skatt men ibland man känner av från svenskar kanske att de ser mig inte som svensk, de ser mig oavsett vad man ens gör som en blatte. [...] Även svenskar på jobbet, man vet att man inte känner sig inkluderad och att de kan prata på ett sätt att jag är invandrare. De kan skämta att du brinner bilar i Rinkeby med dina vänner och typ sådana små halvrasistiska skämt.

En informant menar på att de skillnader som medborgare utanför Rinkeby skapar och som media också bidrar med att skapa gör att Rinkebybor väljer att hålla ihop. Informanten uppger

att det skapas en annan typ av gemenskap i Rinkeby och det sker en isolering från motvärden. Det gör också att Rinkebybor bygger upp sitt eget samhälle i Rinkeby med egna resurser och kontakter då de uteslutits från samhällsviktiga faktorer som kommer utifrån. Det skapas en gemensam tillhörighet bland Rinkebyborna där de finner en gemenskap till varandra.

Inf. 5 [...] Man märker ju passivt på till exempel arbetsplats att man inte är en av dem och då blir det automatiskt att man söker sig till andra som liknar sig.

4.3 Självbestämmande

Under denna intervjudel handlade frågorna om självbestämmande och egenmakt. Majoriteten har svarat att de har möjlighet till ett positivt självbestämmande. De menar på att de trots sitt område haft förutsättningarna att studera och bilda bra liv och karriärer.

Inf. 1 [...] Det är inte förorten som jag bor i som syns på mig som första intryck [...] jag har kunnat plugga som alla andra, som vilken vuxen som helst, jag har två jobb som vilken annan svensk som helst, så det har inte stoppat mig

Inf. 2 [...] Om jag hade bott på ett annat område så hade jag känt mig som främling. [...] Jag är lyckligt lottad då min mamma valde plugga sedan första dagen hon kom till Sverige, så min mamma har utbildning, min pappa har utbildning, vill vi det så hade vi lätt kunnat flytta.

Inf. 4 [...] I Rinkeby har man en annan familjekänsla, alla har invandrarbakgrund, man förstår andras kultur, det är ganska roligt det här, det är inte som andra område där är det stängt efter klockan arton, här har vi alltid liv i centrum. Men jag skulle inte vilja fortsätta bo i Rinkeby för jag vill inte mina barn ska växa där. [...] Jag bor i Rinkeby frivilligt faktiskt, jag tänker flytta när jag gifter mig.

Informanterna kopplar självbestämmandet till samhället i Rinkeby och hur egenmakten upplevs utifrån det. Om de vill har de möjligheten att flytta men dessa marginaliserade unga vuxna i Rinkeby väljer att vara kvar i det samhället då de upplever en bekvämlighet och trygghet till sitt område som inte hittas på samma sätt i samhällena utanför Rinkeby.

Informanten nedan menar på att det finns ett positivt självbestämmande men inte tillräckligt starkt. Målet för många Rinkebybor är att flytta från området när möjlighet och förutsättningar finns till det, dock väljer flera att stanna kvar så länge det inte påverkar dem på ett negativt sätt, till exempel när deras barn ska behöva växa upp i samma situationer.

Inf. 3 [...] jag skulle säga att det går att bestämma över mitt liv men det är tufft då miljön kring dig begränsar dig, den drar ner dig. [...] alla vill flytta från Rinkeby, ingen vill bo där. När vi var små då satt vi och pratade om eller när någon flyttar från Rinkeby, man blir nästan glad för personens skull. [...] Jag har allting, jag kan åka till stan, jag har tak över huvudet och mat på bordet, jag kräver inte mer. [...] Jag dör hellre än att det händer, inga barn om man inte har råd med att bo på ett normalt ställe. Jag dör hellre än att skaffa barn i Rinkeby. Varför ska jag skaffa barn och låta dem gå igenom någonting jag vet de ska gå igenom. Varför ska jag skaffa barn om jag bara kan bo i Rinkeby. Men jag kan flytta, inga problem, men jag behöver inte flytta, det är billigt här, men jag har ganska nyligen kunnat bestämma över mitt liv.

I två av intervjuerna framkommer att informanterna upplever negativt självbestämmande. Informanten nedan menar att det finns positiva sidor med Rinkeby men dessa väger inte tyngre än konsekvenserna som området medför.

Inf. 5 [...] Visst det finns positiva sidor här också men det är inget trevligt område och bo i, man kan automatisk hamna i ett problem här om man hamnar i en fel plats och fel tid och man har inte som sagt samma möjligheter som man har i andra områden. [...] jag tror att alla kan gå ur den här förorten, kanske svårare eller begränsat, men man kan om man vill.

Inf. 6 [...] Jag kommer flytta ur området, då vill jag inte mina barn att de lever med de här fördomarna som jag har sett. Mitt liv hade sett annorlunda ut om jag hade bott på ett annat område.

4.4 Solidaritet

Sex av sex informanter upplever inte att kriteriet solidaritet uppfylls och känner sig negativt inställda till detta kriterium. I detta kriterium har exempel på hur andra reagerar på Rinkeby tagits upp och hur solidariteten med andra medborgare utanför Rinkeby ser ut. Mycket av uttalandena har visat rasism och fördomar som riktats mot dem, situationer där civilsamhället samt andra medborgare utanför Rinkeby utnyttjat deras situation av att bo i ett stigmatiserat område och även andra samhällsaktörer som visat empati och medlidande för händelser som skett i området till sina egna fördelar.

Inf. 1 [...] de bryr inte sig, så länge det inte händer dem, så bryr man inte sig [...] ett exempel kan vara, den här skjutningen som hände mellan artister i Hammarby sjöstad, sådana här skjutningar har hänt flera ungdomar i Rinkeby området, men det har inte synliggjorts på samma sätt eller uppmärksammat på samma sätt. Men när det händer i det finare området det var då våldet behövde stoppas. Så, så länge det inte påverkar en själv så bryr dem inte sig.

Citatet ovan visar att trots att liknande händelser sker på olika platser i landet uppmärksammas händelser som sker utanför ett utsatt område. Att oroliga händelser sker i Rinkeby har normaliserats och väcker inte lika starka känslor och empati. Det är flertalet intervjupersoner som menar att andra medborgare inte bryr sig om vad som händer i Rinkeby så länge det inte påverkar dem.

Inf. 2 [...] Ungdomarna tycker det är bara roligt och åka till Rinkeby och ta bild och bara Åhh jag är i Rinkeby åhh det är farligt. Politikerna? Nehh, jag tror inte det. Alltså i grund och botten tror inte att flesta bryr sig att förändra Rinkeby för att hade de velat så hade dem förändrat för länge sen, det blir bara värre. [...] Deras lösning är kontroll i stället för att leta efter grunderna till problem för att hitta bättre lösning då har de valt att ha flera poliser. [...] Det är en diskussion nu mellan partier att man ska ha utgångsförbud, det där är inte demokratisk, det där är begränsning och kontroll. [...] Blattar som bor utanför Rinkeby brukar säga, de får skylla sig själva.

Inf. 3 [...] De har sådana fördomar som till exempel, du från Rinkeby du är kriminell. [...] Svenskar som har aldrig varit i Rinkeby de säger ingenting men man märker att de blir lite såhåra, ibland de kan ställa en skum fråga som till exempel är det mycket skjutningar och sådana saker, det är mest nyfikenhet ärligt talat, ingen solidaritet, de skiter i Rinkeby, alla gör det, de som inte bor i Rinkeby de skiter i Rinkeby, ingen bryr sig inte polisen, inga politiker inga medborgare. Det är samma skit som förra 20 år sen samma idag.

Inf. 4 [...] Jag har slutat säga att jag är därifrån för typ flera år tillbaka. [...] De har sådana fördomar då kan de fråga knarkar du? och sådana fördomar, alltså man orkar inte. [...] Jag tror inte om jag hade sagt till mina kollegor, kom och besök mig hemma, jag tror inte de ha sagt ja. De är rädda, de tror att det är bomber där. [...] På mitt jobb jag är ganska ensam, jag kanske pratar med en person eller två personer. [...] Jag är besviken att ingen bryr sig om det som händer i Rinkeby, men vi har inte heller gjort saker och ting bättre som vi som bor i Rinkeby så det är bådas fel. Det krävs två människor för att dansa tango.

Inf. 5 [...] De bryr inte sig av ett intresse, utan de frågar efter vad det som händer i Rinkeby bara för att de vill hänga på, men inte för att de bryr sig om Rinkeby och rinkebyborna, typ vem som är skjuten idag. [...] Jag har inte direkta förväntningar av samhället så att jag blir besviken.

Inf. 6 [...] Jag har inte sett att polisen försöker sätta stopp till dagens kriminalitet. [...] Jag har aldrig sett att det finns någon som bryr sig om ett annat område. Vem ska bry sig om några invandrare, vem är vi ens.

Upplevelser som berättats om under intervjuerna har visat att medborgare oftast har en negativ attityd gentemot det som sker i Rinkeby och mot de marginaliserade invånarna.

5 ANALYS

5.1 Rättvisa

Fyra informanter har upplevt att de inte haft samma möjligheter som andra medborgare som bor i ett finare område. Utifrån deras uttalanden går det att se att den symboliska förnedringen som finns riktad mot Rinkeby påverkat deras möjligheter att lyckas utanför området. De uppger exempelvis att de blir bortprioriterade när en person från Södermalm söker till samma tjänst då arbetsgivaren har fördomar i form av att personer från Rinkeby är lata, opålitliga eller kriminella, även något som Wacquant (2010) nämner. Negativa egenskaperna som kopplas till områdets medborgare gör även att arbetsgivare är osäkra vid anställning av dessa medborgare i tro om att de är lata eller inte har en god arbetsmoral (Wacquant, 2010). De blir även bortprioriterade av den sociala välfärden. Informanterna, liksom Wacquant (2010), tar polisen som ett exempel. De nämner hur vanligt förekommande stigmatisering är och tar upp händelser där de blivit oskyldigt misstänkta. Det går tydligt att finna ett mönster i intervjuerna om vikten av att känna rätt personer för att lyckas och komma ut från Rinkeby till samhället utanför.

Rinkeby är det som Wacquant (2010) förklarar som ett hyperghetto där symbolisk förnedring är vanligt förekommande. Wacquant (2010) kännetecknar hyperghetton som områden med orättvisa och demografiskt segregerade områden i en stad som övergivits av handel och offentliga tjänster. Informanterna som har en negativ upplevelse av rättviseaspekten nämner att Rinkeby saknar de tjänster som erbjuds av aktörer och företag som vanligtvis brukar finnas runt om Sverige såsom matbutiker som Ica supermarket, Coop och Hemköp och att det enbart finns så kallade "Amo butiker", alltså orientaliska butiker. Det är dessa butiker som finns där och levererar deras vardagliga behov. Detta instämmer med Wacquant (2010) teori som förklarar att stigmatiserade områden lider av fördomar och handlingar som skapar en känsla av skräck och rädsla för externa aktörer som bor utanför området vilket gör att aktörer och företag avstår från att erbjuda tjänster i no-go zoner som Rinkeby. Rinkebyborna har med det sagt blivit orättvist behandlad som en kollektiv grupp där hela området har präglats av orättvisa resursfördelningar och behöver därför bekämpa problemen själva.

Detta har påverkat informanternas möjlighet att få jobb då en av informanter uppger att hen inte brukar säga att hen har gått i Rinkebyskolan för att inte förlora möjligheten till att få jobb, vilket instämmer med polisrapporten (2017:12) som varnar om att den fysiska miljön i de

särskilda utsatta områdena har lett till allt fler ungdomar får sämre skolresultat. Det som polisen menar med den fysiska miljön och som kännetecknar särskilt utsatta områden bekräftas av en informant som berättar om hur miljön i Rinkeby begränsat möjligheterna mest (Polisen, 2017:12). Dessa typer av levnadsförhållanden resulterar i sociala riskfaktorer som exempelvis utanförkänsla till samhället och som medborgare utanför det stigmatiserade området inte kan relatera till, något som informanten styrker genom att nämna att *“deras verklighet är inte som vår verklighet”*.

Det som är värt att notera är att alla intervjupersoner som vi samtalat har en heltidssysselsättning. Fyra av dem har en heltidstjänst och resterande två studerar på universitetsnivå. Detta strider mot polisrapporten (2017) och Wacquants (2010) teori som märker stigmatiserade områden med hög arbetslöshet och lågt utbildade invånare. Å andra sidan har denna studie enbart avgränsats till sex personer som inte kan tala för majoriteten av invånarna och för Rinkeby som helhet. Dock har intervjupersonerna nämnt erfarenheter från sina verkligheter som inkluderar vänner eller närstående i samma situationer. Att dessa framstår som framgångsrika kan även ha koppling till att målgruppen är nya generationen mellan 20–25 år och lyckats bryta vissa delar av symbolismen.

5.2 Erkännande

Konsekvenserna av att bo i ett territoriellt stigmatiserat område medför fördomar som påverkar medborgarnas erkännande, detta har uppmärksammats i de tidigare forskning och även i denna studie. Informanter belyser under intervjuerna att de väljer att de inte uppge sin adress i cv:t för att undvika diskriminering som baseras på området som de bor i för att få samma möjligheter som en annan medborgare från ett annat område.

Vidare nämns medias roll i de symboliska kränkningarna riktade mot Rinkeby. Bristande i erkännande kriterium tyder på en diskriminering i samhället som kan grunda sig på olika faktorer. *“Det finns bara negativa nyheter, det händer så mycket gott men de pekar bara ut det negativa”* nämner en informant. Det har visat sig att namnet Rinkeby är ett negativt laddat ord som väcker negativa reaktioner bland andra medborgare. Unga vuxna medborgare som bor i ett stigmatiserat område känner sig utpekade och upplever inte att de är fullt accepterade medborgare. Kirkness (2014) nämner att stigmatisering produceras främst i politik, media och akademiska debatter och diskurser. Medborgare i stigmatiserade området måste kämpa för att motbevisa den negativa bilden som representerar området i media och politik. En informant

bekräftar detta genom att säga *“En person som bor i ett sådant utsatt område måste kämpa lite extra. [...] Alltså du måste kunna tänka på att du inte visar din Rinkeby sida, att du försöker förfina dig.”* Det har skapats en extern stigmatisering som Wacquant (2010) kallar det vilket innebär att aktörer såsom statstjänstemän och medborgare som bor utanför området har skapat en skräck och rädsla kopplat till området och negativa egenskaper kopplas till områdets medborgare. Wacquant (2014) nämner också att territoriellt stigmatiserade områden som Rinkeby i olika sammanhang blivit igenkända som *“socialt helvete”*. Wacquant et al (2014) talar om svenskar som inte varit i eller någonsin kommer att vara Rinkeby har fått en rädsla för området, vilket informanterna bekräftar med de fördomar och rasism som de fått höra.

5.3 Självbestämmande

För att Listers kriterium självbestämmande ska uppfyllas behöver individen ha makt över sitt eget liv, själv bestämma och delta i samhället. Just detta är ett kriterium som är vanligt förekommande i exkluderade områden då medborgare i dessa områden har en tendens att uppleva maktlöshet och ha sämre förutsättningar att delta i samhället. Enligt Musterd (2008:107) lider exkluderade individer av social ojämlikhet och diskriminering. Dock har resultatet visat att majoriteten av intervjupersonerna uppger att trots att de bor i Rinkeby har de haft egenmakt. Det som går att läsa av från resultatet är att de visar ett mönster på att deras upplevelser är baserade på hur de upplever självbestämmande utifrån sitt område och inte i relation till det övriga samhället. Det talas om den gemenskap och familjekänsla som finns i Rinkeby. I ett annat område hade de möjligtvis känt sig som främlingar och inte haft samma upplevelse av självbestämmande.

5.4 Solidaritet

Listers kriterium solidaritet uppnås genom att alla medborgare oavsett bakgrund, kulturella och ekonomiska ska ha en gemensam känsla som främjar samhörigheten där det är en gemensam kamp för att uppnå rättvisa och erkännande. Alltså bör Medborgare i Rinkeby också känna solidaritet med medborgare utanför området.

I analyschemat går det att se att ingen informant upplever att det finns en solidaritet med andra medborgare utanför Rinkeby. Av det som berättats har det varit mycket fördomar och rasism

riktat mot de marginaliserade unga vuxna i Rinkeby och samhällsaktörer som utnyttjar deras situation. Solidariteten med de marginaliserade medborgare i Rinkeby är väldigt liten. Ett av Wacquants et al (2014) fem sätt att skildra nutida stigmatisering är att territoriellt stigma idag fått en allmän etikett som betecknar stadsområden i länder som hot mot den struktur som finns i nationen, vilket också stämmer in på detta kriterium. Han nämner också att stadsdelar har på ett nedvärderande sätt blivit kända för områden och tillhörande klass som självförvållat fördärv, dvs. att invånarna i dessa områden själva orsakat den nedvärderade bilden av området och sig själva vilket informanterna nämner att de fått höra.

Tabell 3: Analysschema 2 (I analyschemat fördelas intervjupersonernas svar baserat på graden av inkluderat medborgarskap och hur de upplevs i relation till Listers kriterier för ett inkluderat medborgarskap).

		Graden av inkluderat medborgarskap	
		Ja/positiv	Nej/negativ
Kriterier för inkluderande medborgarskap	Rättvisa	Inf. 1, 6	Inf. 2, 3, 4, 5
	Erkännande		Inf. 1, 2, 3, 4, 5, 6
	Självbestämmande	Inf. 1, 2, 3, 4,	Inf. 5, 6
	Solidaritet		Inf. 1, 2, 3, 4, 5, 6

6 DISKUSSION

Att en invånare i denna typ av boendesituation dagligen associeras och tar del av den stigma, fördomar och kritik som riktas mot området har i längden även påverkat deras syn på det egna medborgarskapet och den egna rollen i samhället. Enligt Lister (2007) är rättvisa en viktig värdering för att alla medborgare ska ha samma möjligheter för att nå ett inkluderat medborgarskap. Rättvisa uppnås i den mån där resurser, i form av rättigheter, möjligheter, makt och frihet fördelas efter behov (Hoffman & Graham, 2015:80). Det innebär att medborgarna i särskilt utsatta områden kan uppleva ett extra behov av stöd och anpassning än medborgare i andra områden för att kriteriet ”rättvisa” ska uppnås. I resultatet har det framkommit att två informanter inte känner att området som de bor i påverkat deras rättvisa i samhället, de kopplar rättvisa till individuell nivå. De lägger vikten på sig själva och menar att det är upp till varje individ att kunna skapa sina möjligheter själv. De anser att de har tillgång till de resurser som finns i samhället precis som andra medborgare utanför Rinkeby. Dock har de blivit diskriminerade på grund av sitt ursprung och inte området. Fell et al (2019:66–67) nämner att etnicitet också är en faktor för exkludering i samhället.

Enligt Listers (2007) definition av erkännande, ska medborgaren erkännas och behandlas som en människa, oavsett bakgrund, klasstillhörighet eller var medborgaren bor. Undersökningens resultat visar en brist i det erkännande kriteriet då alla informanter uppger att de inte upplever sig lika erkända som fullvärdiga svenskar. Utifrån respondenternas perspektiv har deras etnicitet och utländska bakgrund varit den bidragande faktorn till att de inte upplever sig lika erkända som en fullvärdig svensk. Problematiken kring detta gör att de inte heller respekteras som en fullvärdig svensk och att det trots ett gemensamt medborgarskap bildas ett “vi” och dem” (De los Reyes, 2012: 32). Media som är en plattform som påverkar många medborgare i ett samhälle är emot Rinkebybor och målar upp dem på ett nedvärderande sätt. Resultatet blir att medborgare utanför Rinkeby förlitar sig på medias bild och konsekvenserna för Rinkebyborna blir stora, även något som Fell et al (2021) talar om. I territoriellt stigmatiserade områden är det vanligt förekommande med fördomar och kränkningar som även bildar en nedvärderande bild av områdets invånare.

Två informanter har upplevt negativt självbestämmande. Det kan bero på att ett negativt självbestämmande som helhet väger tyngre än de möjligheter som finns i Rinkeby som samhälle. Flera av de exempel som intervjupersonerna berättar om har en negativ påverkan på deras självbestämmande. Detta begränsar de unga vuxnas individuella utveckling av att bo i Rinkeby och också anledningen till att många väljer att flytta när tiden känns rätt. Många vill

komma ut från området som begränsat individen under en längre tid och gå vidare från sitt område, se vad samhället utanför Rinkeby har att erbjuda och hur friheten och möjligheterna hade sett ut om de bott i ett annat område, som inkluderade medborgare helt enkelt.

Det som går att få fram av resultatet i helhet är att medborgare i Rinkeby begränsas, utesluts och exkluderas från samhället. Detta leder till konsekvenser för det upplevda medborgarskapet bland unga vuxna i Rinkeby och att de inte blir en del av det svenska samhället som i grunden ska vara ett öppet samhälle för alla. Dessa unga vuxnas möjligheter, frihet och rättigheter begränsas av att exkluderas från samhället. Medborgare inom stigmatiserade områdena representeras på ett särpräglat sätt och målas upp med ett nedvärderande budskap. De symboliska kränkningarna resulterar i att kvar blir en sårbar klass som ignoreras och förringas av samhällets nominerade grupper.

Att det ser ut på detta vis har grund i att den symboliska förnedring som riktats mot området. Som det i tidigare kriterium nämnts har den symboliska förnedringen gjort att Rinkebybor utesluts av samhället. Detta gör att Rinkeby som ett eget samhälle arbetar mot att lösa problemet själva och bygga upp ett eget samhälle. En informant nämner *“det är inte som andra område där är det stängt efter klockan arton, här har vi alltid liv i centrum”*. Dock nämner flera informanter att när tiden är rätt kommer de att flytta från Rinkeby, något som stärker Wacquant (2010) teori. Han menar på att många som bor i territoriellt stigmatiserade områden väljer att flytta när möjligheten och resurser finns till det.

Det gemensamma som informanterna nämner är politiker och högt uppsatta personers roll i situationen. Likt Wacquant et al (2014), Kirkness (2014), August (2014) och Fell et al (2021), nämner även informanterna att när eliter och personer med makt besöker dessa områden är det i egensyfte där de tillkännager insatser och andra åtgärder som återställer ordningen samt straffar invånarna, ett resultat som i grund uppkommit som en konsekvens av elimineringen av samhällsgruppen bland eliter. Detta gör att samhällena bortom Rinkeby *“glorifieras”* och framställs som *“organiserade”*. Mycket av det som informanterna nämner handlar om att de inte upplever empati från andra medborgare och att ingen bryr sig om händelser som sker i Rinkeby. De menar att skulle aktörer arbeta mot att en förändring skulle ske i Rinkeby hade detta uppnåtts för längesen, i stället arbetar alla för eget syfte.

6.1 Metoddiskussion

Gällande studiens urvalsgrupp har tre personer av vardera kön valts att intervjuas. Tanken var då att medborgarens kön eventuellt kan ha koppling till ett inkluderat medborgarskap, vilket vi i dagsläget kan konstatera inte stämmer då studiens resultat visade att medborgarens kön inte varit en beroende variabel, det vill säga, studiens frågeställningar hade besvarats och troligtvis gett samma resultat oavsett respondenternas kön.

Under studiens gång har det uppmärksammats att ett annat urval än snöbollsurvalet hade kunnat användas, något som även känts av i resultatet. Med det vill vi som forskare i denna studie uppmärksamma de som väljer att göra en fortsatt forskning på denna studie att använda en annan metod som förhåller sig till validiteten på ett säkrare sätt. Anledningen till denna slutsats är att alla analysenheter haft heltidssysselsättning eller pågående studie, något som varit motsägelsefullt mot polisrapporten samt andra forskningar som använts till grund för denna studie. Detta kan vara en effekt av snöbollsurvalet då individer oftast känner individer som har något gemensamt. Varför vi som forskare valt att fortsätta med denna metod beror på att vi baserat studien på unga vuxnas erfarenheter och upplevelser av att bo i ett territoriellt stigmatiserat område och inte deras situationer, dock kan upplevelser och erfarenheter påverkas av sysselsättningsgraden och också därför som vi uppmärksammar denna kritik mot oss själva.

6.2 Fortsatt forskning

Varför vi valt att undersöka medborgarskapet i Rinkeby beror främst på bristande forskning i detta område. Resultatet i denna studie har visat att marginaliserade unga vuxna känner sig exkluderade och upplever att de hamnat i ett utanförskap. En statsvetenskaplig teori samt en sociologisk teorin ligger till grund för studiens undersökning och med den anledningen kan vidare forskning göras inom statsvetenskap och sociologi. Alternativet till vidare forskning kan vara att undersöka medborgarskapet i Rinkeby med fler analysenheter för att kunna generalisera undersökning. Ett ytterligare förslag på vidare forskning är att undersöka invånarnas egenupplevda medborgarskap i ett annat särskilt utsatt område. På så vis kan en jämförelse göras om det nya området också är exkluderat.

7 SLUTSATS

Påverkar då territoriell stigmatisering marginaliserade unga vuxnas egenupplevda medborgarskap? Denna studie har undersökt det samband som finns mellan ett inkluderat medborgarskap och att bo i ett särskilt utsatt område samt vad konsekvenserna av dessa är för marginaliserade unga vuxna mellan 20–25 år i Rinkeby. Studien har gett ett inifrånperspektiv av medborgarnas syn på det egna medborgarskapet i relation till att bo ett territoriellt stigmatiserat område. Frågeställningarna i denna studie löd enligt följande, *hur påverkas unga vuxnas medborgarskap av att växa upp i ett territoriellt stigmatiserat område som Rinkeby? Och vilka delar av medborgarskapet påverkas av det egna områdets stigmatisering?* Vår första slutsats är att området som marginaliserade unga vuxna lever i påverkar deras egenupplevda medborgarskap negativt. Områden i medborgarskapet som påverkas är Listers (2007) kriterier, rättvisa, erkännande, självbestämmande och solidaritet. Dessa påverkas på olika sätt men det gemensamma är att deras vardagsliv, frihet, rättigheter och möjligheter som medborgare påverkas.

Vår andra slutsats är att utifrån den undersökning som gjord i denna studie uppnår inte marginaliserade unga vuxna i Rinkeby ett inkluderat medborgarskap. För att ett inkluderat medborgarskap ska uppnås behöver Listers alla 4 kriterier vara positiva. I analyschema 2 går det att konstatera att ingen av intervjupersonerna står positiva till alla kriterier, enbart enstaka kriterier uppfylls. Detta är dock inte tillräckligt för ett inkluderat medborgarskap. En informant uttrycker sig på följande vis om innebörden av ett upplevt medborgarskap. Detta är även ett mönster som framkommit i de flesta intervjuer.

Det räcker inte med att man har ett medborgarskap eller att man är född här för att betraktas som svensk. Först är jag blatte [...] sedan är jag från ett område som gör att jag inte betraktas som en svensk heller.

Vår tredje slutsats är att trots att det förekommit positiva erfarenheter och att vissa kriterier upplevts vara positiva väger den negativa stigmatiseringen tyngre. Utifrån de erfarenheter och upplevelser som berättats har medborgare utanför Rinkeby starka fördomar riktade mot den marginaliserade gruppen och likaså samhällsaktörer såsom polis, media och arbetsgivare. Bilden av Rinkeby och dess marginaliserade invånare är svartmålad och stämmer inte överens med den verklighet som finns i Rinkeby. Medborgare från utsidan ser i första hand den kriminalitet och otrygghet i Rinkeby och drar slutsatsen om att det är det enda som definierar området. Unga vuxna påverkas av den symboliska förnedringen då de är bosatta där men inte har något med det och göra.

Sammanfattningsvis är slutsatsen av denna studie att unga vuxna svenska medborgare som bor i Rinkeby är exkluderade och känner sig utanför det svenska samhället. Svaret blir att territoriell stigmatisering påverkar marginaliserade unga vuxnas egenupplevda medborgarskap.

REFERENSER

Delegationen mot Segregation. (5 juli 2021). *Segregationen i Sverige har ökat*.

<https://delmos.se/aktuellt/pressmeddelanden/segregationen-i-sverige-har-okat/>

De los Reyes, P., De los Reyes, P., Molina, I. & Mulinari, D. (2012). *Maktens (o)lika förklädnader: kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverige: en festskrift till Wuokko Knocke*. ([Ny utg.]). Stockholm Atlas.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., Wängnerud, L. (2017).

Metodpraktikan- Konsten att studera samhälle, individ och marknad (5uppl). Wolters Kluwer Sverige AB.

Fell, T., Bozena, G., & Ingemar, E. (2019). Klass, rumslig segregation och livskvalitet i två svenska städer. *Statsvetenskaplig tidskrift*. Vol 121 (1).

Fell, T., Rydenstam, T., Buli, B. G., King, A. C. & Bälter, K. (2021). Citizen Science in Sweden's Stigmatized Neighbourhoods. *Sustainability* 13(18), Doi: [10.3390/su131810205](https://doi.org/10.3390/su131810205)

Gilbert, L, Phillips, C. (2003). Practices of Urban Environmental Citizenship: Rights to the City and Rights to Nature in Toronto. *Citizenship Studies*, Vol.7(3), p.313–330. Doi: 10.1080/1362102032000098896

Hoffman, J., Graham, P. (2015). *Introduction to Political Theory* (Third edition). Routledge.

Kirkness, Paul. (2014). The cités strike back: restive responses to territorial taint in the French banlieues. *Sage Journals*, vol. 46 (6), 1281-1296. Doi:10.1068/a45636

Kvale, S., Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur.

Lister, R. (2003). *Citizenship: Feminist Perspectives*. (2 uppl). Red Globe Press.

Lister, R. (2007). Inclusive Citizenship: Realizing the Potential. *Citizenship Studies*, Vol. 11(1), 49–61. DOI: 10.1080/13621020601099856

Musters, S. (2008). Banlieus, the Hyperghetto and Advanced Marginality: A Symposium on Loic

Polisen. (Juni 2017). *Utsatta områden*. [Utsatta områden - sociala risker, kollektiv förmåga ... - Polisen](https://polisen.se/dokument/ovriga_rapporter/u...)[https://polisen.se > dokument > ovriga_rapporter > u...](https://polisen.se/dokument/ovriga_rapporter/u...)

Regeringskansliet. (28 mars 2017). *Vi gjorde fel- därför ökar segregation*. [Vi gjorde fel – därför ökar segregationen - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/utrikes-fodda-i-sverige)[Utrikes födda i Sverige \(scb.se\)](https://www.regeringen.se/utrikes-fodda-i-sverige)

Sveriges radio. (14 oktober 2021). *Tre nya områden pekats ut som utsatta av polisen*. <https://sverigesradio.se/artikel/polisens-nya-lista-over-utsatta-omraden>

Svenskt medborgarskap (2001:82). Lagen.nu. <https://lagen.nu/2001:82>

Wacquant, L. (2010). Urban Desolation and Symbolic Denigration in the Hyperghetto. *Nouvelle revue de psychosociologie*, 12, 12–25. [https://www.cairn-int.info/article-E_NRP_012_0013—urban-desolation-and-symbolic.htm](https://www.cairn-int.info/article-E_NRP_012_0013-urban-desolation-and-symbolic.htm)

Wacquant, L., Slater, T., & Pereira, V. (2014). Territorial stigmatization in action. *Environment and Planning A* 2014. Vol46, 1270 – 1280. DOI:10.1068/a4606ge

BILAGA 1: INFORMATIONSBREV

Förfrågan om att delta i en studie om Medborgarens inkludering/exkludering i ett samhälle.

Hej,

Vi som utför studien heter Ahmad AL Kaddah och Kehi Taha och läser vår sista termin på statsvetarprogrammet vid Mälardalens universitet. Vi är vid slutskedet av vår utbildning och skriver därmed vår C-uppsats.

Dagens samhälle är väldigt uppdelat och polisen har kvalificerat ut vissa exkluderande områden som särskilt utsatta. Forskare larmar om konsekvenser som skadar samhället långsiktigt. De menar att medborgare som lever i de utsatta områdena känner sig exkluderade och utanför samhällets ramar, trots att de har samma medborgarskap och samma rättigheter som andra medborgare som bor i ett ”finare” område. Med det sagt blev vi intresserade av att undersöka i vilken utsträckning unga vuxna som bor i ett särskilt utsatt område som Rinkeby känner sig inkluderade i samhället och hur de upplever sitt medborgarskap i förhållande till sitt område. Vårt val av detta ämne är att belysa vikten om hur medborgarskap, rättigheter och möjligheter behandlas i ett särskilt utsatt område. Målet med studien är att det förhoppningsvis ska ligga till grund för ett mer inkluderat samhälle som håller ihop. Undersökningen sker genom samtalsintervjuer med syfte att få en inblick i unga vuxnas upplevelser om exkludering och få förståelse för hur medborgarskapet påverkas av detta. Intervjuerna kommer att ske över telefonsamtal och kommer att spelas in för att sedan kunna jämföra och analysera svaren.

Studien är ett examensarbete på universitetsnivå och är en del av utbildning på statsvetarprogrammet på Mälardalens universitet. Intervjuerna kommer att genomföras av Ahmad Al och Kehi Taha. Vi kommer att lägga en stor vikt på din syn på ditt medborgarskap utifrån dina erfarenheter och upplevelser. Intervjun beräknas ta cirka 30 minuter, det är viktigt att intervjun sker i en lugn och ostörd miljö och på en tid som passar dig. Intervjun kommer att spelas in efter ditt samtycke.

Du kommer att vara konfidentiell. Informationen som du lämnar ut kommer vi att behandla säkert så att ingen kan ta del av det. Studiens resultat kommer publiceras i form av ett examensarbete vilket innebär att resultaten kommer att skrivas ut i text samt presenteras i form av en muntlig redovisning till andra statsvetarstudenter. Om examensarbetet blir godkänd kommer studien att publiceras i en databas vid Mälardalens universitet. Inspelade intervjuer och utskrivna texter kommer att raderas efter att examensarbetet godkänns. Det finns möjligheten till att få en kopia av studien om så önskas. Som deltagare får du också när som helst avsluta din medverkan i studien utan att ange något skäl.

Med detta sagt vill vi fråga om du vill medverka i denna studie. Du är välkommen att höra av dig till någon av oss om du har frågor eller funderingar kring studien.

Ahmad

Telefonnummer: 072 263 xx xx

E-mail: aah19002@student.mdu.se

Kehi

Telefonnummer: 076 848 xx xx

E-mail: kta19001@student.mdu.se

BILAGA 2: STUDIENS INTERVJUFRÅGOR

Bakgrundsfrågor:

- ålder, vilket år är du född?
- kön, kryss, bocka av (skriv man/kvinna)
- sysselsättning, studerande, arbetslös

Har du svenskt medborgarskap

Betraktar du dig som svensk?

Betraktar andra dig som svensk?

Har ni dubbelt medborgarskap?

Rättvisa frågor:

1-Tycker du att det området du bor i har begränsat dina möjligheter i samhället?

- Om ja varför?
- Om nej varför?

2-Känner du att du har blivit orättvis behandlad (diskriminerad) av omgivande samhället, såsom polisen, arbetsförmedlingen, andra medborgare utanför, för att du bor i Rinkeby?

- Om ja varför, ge exempel. Varför tror du det?

3-Känner du dig lika behandlad som andra medborgare utanför Rinkeby?

4-Känner du att du de resurserna (möjligheter, kapital) som krävs för att få till exempel ett jobb? Upplever du helt enkelt att du har samma möjligheter som andra medborgare?

Erkännande frågor:

1-Känner du dig respekterad av det svenska samhället? Exempelvis, upplever du att andra medborgare ser dig som en av dem, som en "fullvärdig svensk"?

- Om ja, hur?
- Om nej, varför? Ge exempel.

2-Anser du att du skulle ha haft mer inflytande i det svenska samhället om du hade bott i ett annat område eller tillhört en annan klass?

- Om ja, varför?
- Om nej, varför?

Självbestämmande frågor:

1-Tror du att ditt liv skulle sett annorlunda ut om du själv kunnat bo i ett "finare" område?

2-Hade du valt att bo i ett annat område om du själv hade fått bestämma?

- Om ja, varför?
- Om nej, varför?

3-Upplever du att det faktumet att du bor i Rinkeby har begränsat din möjlighet att själv kunna bestämma över ditt liv?

- Om ja, tror du att det skulle förbättras om du flyttar till ett annat område? Varför tror du det?
- Om nej, varför?

4-Upplever du att du inte har ett annat val än att bo i Rinkeby?

- Om ja, varför?
- Om nej, varför?

Solidaritet frågor

1-Hur reagerar andra när de får reda på att du bor i Rinkeby? Vilka reaktioner har du fått?

2-Upplever du att personer som bor utanför bryr sig om vad det händer i Rinkeby och rinkebyborna? Är det positiva eller negativa reaktioner?

- Kan du ge exempel på positiva?
- Kan du ge exempel på negativa?

3-Upplever du att det finns en gemenskap i det svenska samhället där alla medborgare tillsammans strävar efter att uppnå ett tryggt och säkert samhälle för alla?

4-Har du något exempel där medborgare utanför Rinkeby visat empati för händelser som skett i Rinkeby, till exempel brott?

5-Känner du dig sviken av det omgivande samhället?

